

Школска 2017/2018. година
ОКРУЖНО (ГРАДСКО) ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

VIII разред

Шифра: _____

1.	Допуни реченицу: Чешки језик припада _____ групи словенских језика.	
2.	Којој породици језика припада српски језик? а) евроазијској б) евроатлантској в) индоевропској г) индоиранској Заокружи слово испред тачног одговора.	
3.	Ћирило и Методије су рођени на територији данашње: а) Чешке б) Србије в) Македоније г) Грчке Заокружи слово испред тачног одговора.	
4.	Средњовековни законик из 1349. године, написан народним језиком са елементима српкословенског, донео је: а) цар Урош б) цар Душан в) цар Лазар г) цар Константин Заокружи слово испред тачног одговора.	
5.	Заокружи исправне скраћенице: доктор: др др. док. докт. на пример: нпр нпр. на пр. српски: с с. ср. срп.	
6.	Заокружи слово испред тврдње која је тачна за ијекавски изговор у српском језику: а) може се срести само у дијалектима, али није део књижевног језика б) део је књижевног језика, али га нема у дијалектима в) може се срести у дијалектима, а део је и књижевног језика г) није део српског језика	
7.	Какав је зетско-јужносанџачки дијалекат? а) екавског изговора б) ијекавског изговора в) и екавског и ијекавског изговора г) старији д) млађи Заокружи слова испред тачних одговора.	
8.	Подвуци погрешно написане речи: ОДЕЛЕЊЕ, ПОДПРЕДСЕДНИК, ИЖВРЉАТИ, ОДШТАМПАТИ, ЈЕДАМПУТ	
9.	Подвуци речи са дугим акцентом: ЛЕВО, ДЕСНО, НАПРЕД, НАЗАД, ОВДЕ, ТАМО	
10.	Одреди врсту подвучених речи: И <u>поред</u> тога, <u>тумарајући</u> по целој кући, некако су успевали да <u>њихови</u> неспретни кораци буду <u>сасвим</u> нечујни. ПОРЕД _____, ТУМАРАЈУЋИ _____, ЊИХОВИ _____, САСВИМ _____	

11.	Одреди падеж и број подвучених речи: Капетан истрча напоље у свеже <u>јутро</u> . Једва је дисао. <u>Њиме</u> владаше непојаман <u>страх</u> . ЈУТРО – падеж: _____ број: _____ ЊИМЕ – падеж: _____ број: _____ СТРАХ – падеж: _____ број: _____													
12.	Подвуци свршене глаголе: Реком су пролазили бродови, а Ана је стајала на обали и гледала преда се: присећала се како би некада сваког дана дошла на реку да се сретне са најбољом другарицом и исприча се са њом.													
13.	Подвуци узајамно-повратне глаголе: Сретоше се у шуми јеж и зец. Најпре се препадоше, па се насмејаше и на крају се спријатељише.													
14.	У сваком низу подвуци речи у којима се јавља исти корен: ТЕСТ, ТЕСТЕРА, ТЕСТО, ТЕСТИРАТИ УСЕК, СЕКУНДА, СЕКИРА, ЗАСЕЋИ, СЕЋАТИ СЕ ПАР, ПАРА (ВОДЕНА), ПАРТИЈА, СПАРИНА, ПАРОБРОД													
15.	Творба речи претварањем подразумева да реч промени врсту речи којој припада. У табелу упиши којој врсти речи је подвучена реч првобитно припадала, а којој врсти речи припада у реченици (као што је урађено у првом примеру).													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>првобитно...</th> <th>у датој реченици...</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Волим слатко од јагода.</td> <td>ПРИДЕВ</td> <td>ИМЕНИЦА</td> </tr> <tr> <td>Није приметио <u>светлећи</u> знак.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Кренули су <u>пут</u> Ниша.</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		првобитно...	у датој реченици...	Волим слатко од јагода.	ПРИДЕВ	ИМЕНИЦА	Није приметио <u>светлећи</u> знак.			Кренули су <u>пут</u> Ниша.			
	првобитно...	у датој реченици...												
Волим слатко од јагода.	ПРИДЕВ	ИМЕНИЦА												
Није приметио <u>светлећи</u> знак.														
Кренули су <u>пут</u> Ниша.														
16.	Заокружи слово испред реченице са глаголском синтагмом: а) Плашила се да ће неко несташан, ако не буде пазила, гурнути руку у кавез с лавовима. б) Деца можда и нису свесна колико је опасно гурнути руку у кавез с лавовима. в) Не брините, учитељице, нећемо гурнути руку у кавез с лавовима.													
17.	Да из неба плаха киша падне, Ниђе не би на земљицу пала, Већ на добре коње и јунаке. Подвуци зависну реченицу. Она је по значењу _____ зависна реченица.													
18.	Подвуци зависну реченицу која има функцију прилошке одредбе циља: Златана се мрштила када би га затекла овијеног дуванским димом, над тањирима са једва дирнутим јелима, која је она припремала не би ли му изнова омилила редовне оброке.													
19.	Који напоредни однос запажаш између прилога у реченици: <u>Можете скренути лево или десно на раскрсници, али вас ниједан пут неће одвести ни до шуме ни до реке?</u> а) саставни б) раставни в) супротни г) искључни. Заокружи слово испред тачног одговора.													
20.	Подвуци презент који није приповедачки: Почне он тако усред јучерашњег састанка да виче, сви га погледају у чуду, он лупи шаком о сто, а сви папири одлете на патос.													

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2017/2018. година
ОКРУЖНО (ГРАДСКО) ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
РЕШЕЊА

VIII разред

1. западнословенској / западној
2. в)
3. г)
4. б)
5. др
нпр.
срп.
6. в)
7. б), г)
8. оделење, подпредседник, ижврљати, одштампати, једампут
9. лево, десно, напред, назад, овде, тамо
10. поред ПРЕДЛОГ, тумарајући ГЛАГОЛ, њихови ЗАМЕНИЦА, сасвим ПРИЛОГ
11. ЈУТРО акузатив једнина
ЊИМЕ инструментал једнина
СТРАХ номинатив једнина
12. Реком су пролазили бродови, а Ана је стајала на обали и гледала преда се: присећала се како (би) некада сваког дана дошла на реку да се сретне са најбољом другарицом и исприча се са њом.
13. Сретоше се у шуми јеж и зец. Најпре се препадоше, па се насмејаше и на крају се спријатељише.
14. тест, тестера, тесто, тестирати
усек, секунда, секира, засећи, сећати се
пар, пара (водена), партија, спарина, пароброд
15.

	првобитно...	у датој реченици...
Волим слатко од јагода.	ПРИДЕВ	ИМЕНИЦА
Није приметио светлећи знак.	глагол	придев
Кренули су пут Ниша.	именица	предлог
16. б)
17. Да из неба плаха киша падне.
Ниђе не би на земљицу пала,
Већ на добре коње и јунаке.
условна
18. Златана се мрштила када би га затекла овијеног дуванским димом, над тањирима са једва дирнутим јелима, која је она припремала не би ли му изнова омилила редовне оброке.
19. б)
20. Почне он тако усред јучерашњег састанка да виче, сви га погледају у чуду, он лупи шаком о сто, а сви папири одлете на патос.